

Program
oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych
Miasta Chełm
dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Spis treści

I. Podstawa prawna	3
II. Założenia	3
III. Cele	3
IV. Zakładane rezultaty	3
V. Realizatorzy	4
VI. Partnerzy	4
VII. Uczestnicy	4
VIII. Wstępne rozpoznanie diagnostyczne	5
IX. Zasady uczestnictwa	6
X. Sposób realizacji	6
XI. Monitoring	7
XII. Źródła finansowania	7

I. Podstawa prawna

Podstawę prawną do opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), natomiast treść Programu została opracowana na podstawie wytycznych ustalonych dla województwa lubelskiego, stanowiących Załącznik Nr 2 do Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 przyjętego Uchwałą Nr XXV/361/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 grudnia 2016 roku.

II. Założenia

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych Miasta Chełm dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest integralną częścią systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie działającego na terenie miasta Chełm. Głównym założeniem Programu jest przeprowadzenie działań ukierunkowanych na zmianę zachowań i przekonań u osób stosujących przemoc w rodzinie zgodnych jednocześnie z zasadą ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób doznających przemocy. Program ma charakter korekcyjno-edukacyjny, co oznacza, iż część edukacyjna koncentrować się będzie na przekazywaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, natomiast część korekcyjna ukierunkowana będzie na zdobycie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie umiejętności pozwalających na samokontrolę agresywnych zachowań, naukę konstruktywnego rozwiązywania problemów, treningu asertywności i umiejętności społecznych. Powyższe działania mają jedynie korygować niepożądane i szkodliwe zachowania osób stosujących przemoc w rodzinie i nie mogą stanowić osobistej psychoterapii.

III. Cele

Głównym celem Programu jest zredukowanie zachowań agresywnych u osób uczestniczących w oddziaływaniach poprzez:

- zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie,
- uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
- zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

IV. Zakładane rezultaty

Oddziaływania prowadzone w ramach Programu mają przyczynić się do:

- zmniejszenia się liczby osób stosujących przemoc,

- wzrostu liczby osób stosujących przemoc w rodzinie potrafiących kontrolować swoje agresywne zachowanie,
- wzrostu liczby osób stosujących przemoc w rodzinie posiadających umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy,
- zwiększenie poziomu wiedzy osób stosujących przemoc w rodzinie na temat zachowań przemocowych i mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- wzrostu liczby osób stosujących przemoc w rodzinie posiadających umiejętności w zakresie rozwiązywania konfliktów i sporów w rodzinie bez używania agresji.

V. Realizatorzy

Realizatorem Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych Miasta Chełm dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest Miasto Chełm, w imieniu którego działa Ośrodek Pomocy Osobom Uzależnionym w Chełmie (OPOU), będący faktycznym realizatorem niniejszego Programu, z siedzibą przy ul. Reformackiej 24, 22-100 Chełm. Koordynatorem Programu jest Dyrektor OPOU w Chełmie lub osoba przez niego wyznaczona, natomiast oddziaływania korekcyjno-edukacyjne prowadzone będą przez osoby zatrudnione przez OPOU w Chełmie na podstawie umowy cywilnoprawnej, które:

- ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji;
- posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
- mają udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. Partnerzy

Aby osiągnąć zakładane cele i rezultaty OPOU w Chełmie współpracować będzie z następującymi instytucjami i organizacjami:

- Urząd Miasta Chełm – Wydział Spraw Społecznych,
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie,
- Zespół Interdyscyplinarny w Chełmie,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Chełmie,
- Sąd Rejonowy w Chełmie,
- Kuratorzy Sądowi,
- Prokuratura Rejonowa w Chełmie,
- Komenda Miejska Policji w Chełmie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chełmie,
- organizacje pozarządowe.

VII. Uczestnicy

Uczestnictwo w Programie jest dobrowolne, dlatego też jego adresatami są pełnoletni sprawcy przemocy domowej z terenu miasta Chełm, którzy uznali fakt stosowania przez siebie przemocy wobec własnej rodziny.

Uczestnikami Programu mogą być:

- osoby zgłaszające się samodzielnie,
- osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie,
- osoby odbywające karę pozbawienia wolności w zakładach karnych,
- osoby wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii.

Osobę stosującą przemoc w rodzinie, u której zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia.

Uczestnictwa w programie odmawia się:

- osobom z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, w szczególności z zaburzeniami osobowości pogranicznej,
- chorym psychicznie,
- osobom uzależnionym od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych z wyłączeniem osób, które przeszły terapię lub są w jej trakcie, ale na tak zaawansowanym etapie procesu terapeutycznego, by można było pracować z nimi nad zmianą ich agresywnych zachowań.

Odmowa uczestnictwa w Programie następuje w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego.

VIII. Wstępne rozpoznanie diagnostyczne

Wstępne rozpoznanie diagnostyczne, prowadzone w trakcie nurtu pracy indywidualnej, jest pierwszym etapem realizacji Programu i ma na celu uzyskanie informacji o funkcjonowaniu każdego z uczestników, jego sytuacji życiowej oraz o specyfice przemocy, której był sprawcą. Rozpoznanie indywidualnej sytuacji obejmuje następujące zagadnienia:

- rzeczywiste okoliczności skierowania do Programu,
- określenie, czy uczestnik Programu aktualnie stosuje przemoc,
- formy i okoliczności zachowań przemocowych,
- aktualną sytuację rodzinną i zawodową,
- cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej,
- wcześniej przebyte terapie i ich rezultaty,
- aktualnie trwające terapie, leczenia psychiatryczne, zażywane leki.

W przypadku, gdyby wstępne rozpoznanie okazało się niewystarczające, dokonana zostanie diagnoza pogłębiona.

Uzyskane informacje objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji

wskazujących na popełnienie czynów zabronionych prawem.

IX. Zasady uczestnictwa

Przed przystąpieniem do II etapu Programu uczestnicy podpisują kontrakt określający zasady uczestnictwa w Programie, tj:

- formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach,
- w przypadku osób, których uczestnictwo związane jest z decyzjami sądu ograniczającymi wolność osobistą, określenie sankcji za uchylanie się od udziału w Programie,
- zobowiązanie do bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania się w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- zobowiązanie do powstrzymania się od zachowań przemocowych w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych,
- informacje o monitorowaniu sytuacji rodzinnej i zachowań związanych z przemocą w rodzinie uczestnika Programu.

Fakt uczestnictwa w Programie objęty jest tajemnicą, z wyłączeniem możliwości informowania członków rodziny oraz instytucji i organizacji, które skierowały uczestnika do Programu.

X. Sposób realizacji

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne opracowują i realizują prowadzący, uwzględniając specyfikę grupy wynikającą ze wstępnego rozpoznania diagnostycznego. Zajęcia prowadzone będą w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych ukierunkowanych na zmianę zachowań i przekonań u osób stosujących przemoc w rodzinie. Zawartość merytoryczna oddziaływań skoncentrowana będzie na osiągnięciu celu podstawowego i zawierać będzie elementy, które dostarczają wiedzy, tworzą okazje do poznania siebie oraz pozwalają na zmianę form myślenia i reagowania.

Najważniejsze z tych elementów to:

a) treści edukacyjne dotyczące:

- dostarczeniu uczestnikom informacji umożliwiających zrozumienie dynamiki przemocy,
- konfrontacji przekonań przy pomocy których osoby stosujące przemoc w rodzinie usprawiedliwiają i umniejszają swoje przemocowe działania,
- uświadomienia osobom stosującym przemoc w rodzinie krzywdzącego wpływu ich zachowania na członków rodziny i wzajemne relacje,
- przygotowania osób stosujących przemoc w rodzinie do wzięcia odpowiedzialności za swoje czyny i rozpoczęcia pozytywnych zmian w relacjach osobistych,

b) praca nad rozpoznawaniem i zmianą systemu przekonań i nastawień emocjonalnych, które inicjują i wzmacniają stosowanie przemocy,

c) ćwiczenia dotyczące konstruktywnych form myślenia i reagowania aby skutecznie kontrolować szkodliwe zachowania i w sytuacjach konfliktowych w sposób odpowiedzialny podejmować decyzje.

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych Miasta Chełm dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany będzie w cyklach składających się z 19 spotkań w maksymalnie cotygodniowych odstępach czasu, obejmujących łącznie 65 godzin. Zajęcia grupowe prowadzone będą maksymalnie w składzie 10 osobowym. Realizacja Programu odbywać się będzie w systemie otwartym, dającym możliwość dołączania nowych osób w trakcie trwania cyklu zajęć, po pozytywnej decyzji osoby odpowiedzialnej za wstępne rozpoznanie diagnostyczne. Przyjmuje się, że uczestnik ukończy Program w całości po zaliczeniu łącznie co najmniej 55 godzin zajęć.

Jeden cykl składać się będzie z następujących etapów:

Etap I - wstępne rozpoznanie diagnostyczne - 1 spotkanie jednogodzinne, indywidualne dla każdego uczestnika programu;

Etap II – przekazanie treści edukacyjnych - 7 spotkań grupowych po 4 godziny każde;

Etap III - praca nad rozpoznawaniem i zmianą systemu przekonań i nastawień emocjonalnych - 7 spotkań grupowych po 4 godziny każde;

Etap IV – ćwiczenia dotyczące konstruktywnych form myślenia i reagowania - 2 spotkania grupowe po 3 godziny każde;

Etap V – indywidualne konsultacje dla uczestników - 2 spotkania jednogodzinne pierwsze po zakończeniu etapu II, drugie po zakończeniu etapu III.

Sposób prowadzenia i dobór metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych pozostaje w gestii osób prowadzących. Po zakończeniu zajęć prowadzący dokona oceny końcowej uczestników oraz sporządzi sprawozdanie z realizacji oddziaływań.

XI. Monitoring

W celu monitorowania zachowania związanego z przemocą w rodzinie u osób uczestniczących w Programie, przed rozpoczęciem zajęć oraz bezpośrednio po ich zakończeniu przeprowadzi się badanie ankietowe dotyczące wiedzy i postaw w zakresie przemocy w rodzinie. Celem monitoringu będzie sprawdzenie, czy:

- uczestnicy Programu wywiązują się z zawartego wcześniej kontraktu,
- cel Programu został osiągnięty,
- umiejętności nabyte przez uczestników Programu podczas zajęć są użyteczne dla ich rodzin.

Ponadto przez okres 3 lat po ukończeniu Programu prowadzone będzie badanie jego skuteczności poprzez systematyczny kontakt z uczestnikami oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, który odbywać się będą przynajmniej dwa razy w ciągu roku. W przypadku stwierdzenia powrotu uczestnika Programu do zachowań przemocowych, z wyjątkiem osoby, która do Programu zgłosiła się samodzielnie, o zaistniałym fakcie powiadomiony zostanie organ, który dokonał jej zgłoszenia. Prowadzony będzie również monitoring sytuacji rodziny sprawcy przemocy, a informacje w tym zakresie uzyskiwane będą z ośrodków pomocy społecznej bądź bezpośrednio od członków rodziny.

Informacje dotyczące liczby osób przystępujących do uczestnictwa w Programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych Miasta Chełm dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz liczby osób, które go ukończyły, a także wyniki badania jego skuteczności będą zamieszczane w „Sprawozdaniu z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2018” za dany rok.

XII. Źródła finansowania

Opracowanie i realizacja Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych Miasta Chełm dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez samorządy terytorialne. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia więc budżet państwa. Przewiduje się jednak możliwość modyfikacji zaplanowanych działań oraz źródeł finansowania w celu zwiększenia efektywności założeń Programu.